

การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจาก
สถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอ (G.I.) เพื่อการท่องเที่ยว
ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

THE IDENTITY GRAPHIC AND SOUVENIR DESIGN FROM MODERN G.I.
ARCHITECTURE FOR TOURISM IN UDON THANI MUNICIPALITY

ณัฐกิตติ์ สมบุตร์^{1,*} และ มารีญา ทรงปัญญา²
Nattakit Somboot^{1,*} and Mariya Songpanya²

(Received: 9 Jan. 2024; Revised: 24 Jan. 2024; Accepted: 29 Jan. 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอ (G.I.) เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520 และ 2) เพื่อออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่องานกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์น ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในปี พ.ศ. 2510 - 2520 สามารถแบ่งประเภทได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ โรงแรม โรงภาพยนตร์ และอาคารพาณิชย์ ซึ่งมีจุดเด่นคือ แผงกันแดด และองค์ประกอบของลวดลายที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตที่เรียบง่าย 2) การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ใช้แนวคิดการออกแบบสไตล์โมเดิร์นมินิมอล ซึ่งได้ถอดแบบแรงบันดาลใจจากรูปร่างอาคารและแผงกันแดด เพื่อนำมาออกแบบด้วยการตัดทอนเป็นตราสัญลักษณ์ ชุดสัญลักษณ์และภาพประกอบ โดยใช้โทนสีส้มที่เป็นสีประจำจังหวัดอุดรธานี และตัวอักษรไม่มีหัวลักษณะหนาและเหลี่ยม เพื่อนำไปประยุกต์บน

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ Student, Product Design Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Udon Thani Rajabhat University

² อาจารย์, สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² Lecturer, Product Design Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Udon Thani Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: new087N9@gmail.com

ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ซึ่งประกอบไปด้วย เสื้อยืด กระเป๋าผ้า เข็มกลัด พวงกุญแจ ตราปั้ม และแผนที่ 3) จากการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) และการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48)

คำสำคัญ: กราฟิกอัตลักษณ์, สถาปัตยกรรมโมเดิร์น, แผนที่อินโฟกราฟิก, จีไอ
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

Abstract

The identity graphic and souvenir design from modern G.I. architecture for tourism in Udon Thani municipality aims to 1) A study of modern architectural styles in the G.I. era in the municipal area of Udon Thani during the years 1967 – 1977 and 2) Design identity graphics and souvenirs for Udon Thani tourism from modern G.I. architecture in Udon Thani municipality 3) Assess satisfaction with identity graphics and souvenir to publicize Udon Thani tourism from modern G.I. architecture in Udon Thani municipality.

The information providers are the experts of identity graphic design, modern architecture and modern G.I. architecture in Udon Thani municipality. The results of the research were as follows: 1) Modern architectural building styles in the G.I. era in 1967 – 1977 can be divided into 3 types: hotels, cinemas and commercial buildings. Which has a distinctive feature is the fin panel and geometric patterns. 2) Identity graphic design from modern architectures in the G.I. era in Udon Thani municipality use the modern minimalist graphic style to design by taking inspiration from the shape of the buildings and the fin panels then reduced into a logo, icons and illustrations. The orange color was used to represent as color of Udon Thani province and the typography was used in bold serif style with square form. The graphic identity design was applied on souvenir products as t-shirts, tote bags, pins, key chains, stamp, and map design. 3) From surveying the satisfaction of the 100 tourists, the overall of satisfaction with graphic identity design was at the high level (mean 4.47) and satisfaction with souvenir design was at the high level (mean 4.48)

Keywords: Identity Graphics, Modern Architecture, Infographic Maps, G.I.,
Souvenir Products

บทนำ

จังหวัดอุดรธานีได้ปรากฏเป็นชื่อเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2450 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีกระแสพระบรมราชโองการให้จัดตั้งเมืองอุดรธานีขึ้นที่บ้านหมากแข้ง ให้อยู่ในเขตการปกครองของมณฑลออุดร ต่อมาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 มณฑลออุดรถูกยุบเลิกไปเหลือเพียงจังหวัด "อุดรธานี" (กระทรวงมหาดไทย สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2565) โดยมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของสังคมเมืองอุดรธานี เกิดจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปเพราะทหารเกณฑ์อเมริกา (Government Issue: G.I.) ที่ชาวบ้านมักเรียกกันว่า "จีไอ" ในช่วงสงครามเวียดนาม โดยฐานทัพอุดรธานีนับว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดในทางยุทธศาสตร์ ประมาณการกันว่ามีทหารอเมริกันประมาณ 4,000 นาย ที่หมุนเวียนสับเปลี่ยนกันอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยทหารจีไอนำวัฒนธรรมอเมริกันเข้ามาในอุดรธานี จึงทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี, 2564: 76 - 77) ซึ่งรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาปัตยกรรมในเขตพื้นที่เมืองอุดรธานี ที่ได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมตะวันตกอย่างเด่นชัดมากขึ้น โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมแบบสมัยใหม่ หรือสถาปัตยกรรมโมเดิร์น

สถาปัตยกรรมโมเดิร์นนั้น เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกึ่งกลางของศตวรรษที่ 18 ถึงปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงยุคแห่งการฟื้นฟูสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการสิ่งใหม่ ๆ หรือหน้าที่ใช้สอยใหม่ ๆ ของสังคมที่เปลี่ยนไป โดยใช้หลักการ รูปทรง (Form) ที่แข็งแกร่งที่มีรากฐานมาจากความมีเหตุมีผลมาจาก "Function" หรือหน้าที่การใช้งาน (วิจิตร เจริญภักตร์, 2543: 256-259) โดยสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในประเทศไทยเริ่มต้นที่ พ.ศ. 2475 ในช่วงเวลาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเป็นช่วงเวลาที่ยุคใหม่ได้ก้าวสู่ความเป็นสมัยใหม่อย่างชัดเจน (ชมชน พุสนิไพบูลย์, 2559: 158) เช่นเดียวกับอุดรธานีที่ได้มีการรับเอาวัฒนธรรมในการสร้างสถาปัตยกรรมโมเดิร์นตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา และเด่นชัดในช่วงการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงยุคทหารจีไอ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2510 - 2520 ที่เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองอุดรธานีทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม มีการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะโรงแรม รวมไปถึงอาคารพาณิชย์ และโรงพยาบาล ที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับทหารอเมริกันที่เข้ามา (ปองพล ยุทธรัตน์, 2565: สัมภาษณ์) ซึ่งสถาปัตยกรรมในยุคจีไอดังกล่าวนี้อย่างคงหลงเหลืออยู่ในเขตบริเวณศูนย์กลางของเมืองอุดรธานีที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจมาจวบจนถึงปัจจุบัน

ด้วยประวัติความเป็นมาและรูปแบบที่โดดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในช่วงยุคจีไอในพื้นที่เมืองอุดรธานีดังกล่าว จึงสามารถนำมาหยิบยกเป็นหนึ่งในต้นทุนเชิงวัฒนธรรมที่มีความน่าสนใจ และสามารถนำมาสื่อสารให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวได้ ผ่านสื่อกราฟิกอัตลักษณ์ ได้แก่ การสร้างโลโก้หรือภาพประกอบ ด้วยตัวอักษร ภาพ รวมไปถึงองค์ประกอบที่โดดเด่น และสื่อสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์กลายเป็นงานที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถแสดงออกในค่านิยมที่จับต้องไม่ได้ ให้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ สามารถสื่อสารตัวตนหรืออัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หรือองค์กรสู่การรับรู้ของผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม (Gomez-Palacio and Vit, 2010: 24)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520 ซึ่งเป็นช่วงการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองอุดรธานีในยุคจีไอ เพื่อนำมาออกแบบเป็นกราฟิกอัตลักษณ์ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520
2. เพื่อออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ
3. ประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม โมเดิร์น และผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

1.2 กลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ นักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 100 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์น และด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานี เกี่ยวกับแนวคิด ขั้นตอน กรรมวิธีการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ประวัติ รูปแบบ และลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นทั่วไปในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารเบื้องต้นเกี่ยวกับบริบทพื้นที่เมืองอุดรธานี สถาปัตยกรรมโมเดิร์น และการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์

3.2 กำหนดขอบเขตในการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามกรอบประเด็นวิจัยเพื่อสรุปแนวทางการออกแบบ

3.5 ประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบจากกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคได้แก่ นักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ผ่านแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและใช้การพรรณนาในการสรุปประเด็นสำคัญ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520

รูปแบบทั่วไปของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีนั้น เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในช่วงยุคสงครามเวียดนาม หรือยุคจีไอ โดยกินระยะเวลาประมาณ 10 ปี ประมาณช่วงปี 2510 - 2520 โดยในช่วงระยะเวลา 10 ปีนี้ ถือได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมยุคหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์น ที่มีลักษณะการออกแบบอาคารด้วยเส้นสายที่เรียบง่าย มีความชัดเจนในเรื่องของรูปทรงเรขาคณิต และลดทอนจากโครงสร้างการใช้งานของอาคารซึ่งวัสดุสมัยนั้นจะเปลี่ยนจากโครงสร้างไม้ ไปเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก

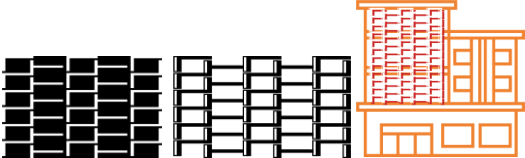
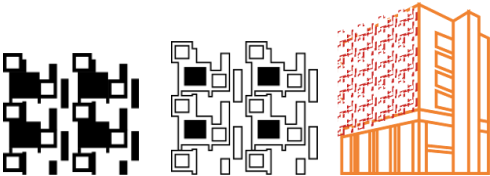
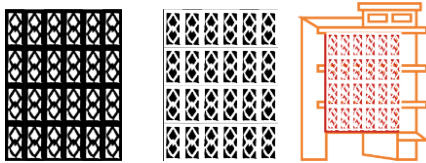
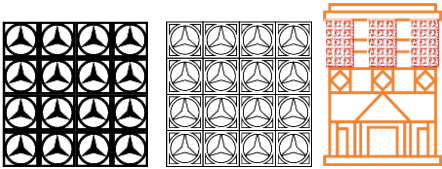
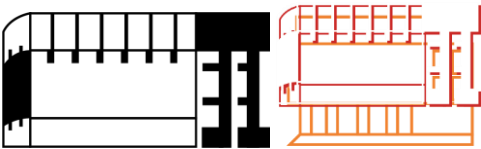
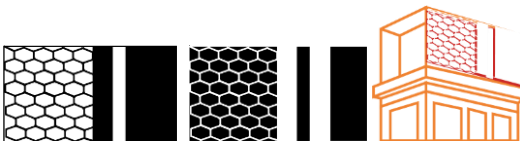
รูปแบบที่น่าสนใจของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในพื้นที่เมืองอุดรธานี คือ 1) ตึกจะมีแผงกันแดดยื่นออกมาด้านหน้าเพื่อกันแดด 2) การออกแบบหน้าต่างของอาคารที่มีลักษณะแตกต่างกันไป โดยมีลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างของอาคารที่เน้นการใช้งานเป็นหลัก ซึ่งสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีที่โดดเด่น น่าสนใจ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) โรงแรม 2) โรงพยาบาล และ 3) อาคารพาณิชย์

2. การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์สำหรับการท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

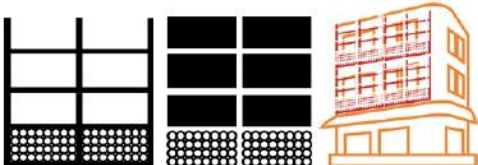
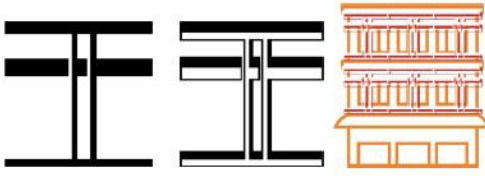
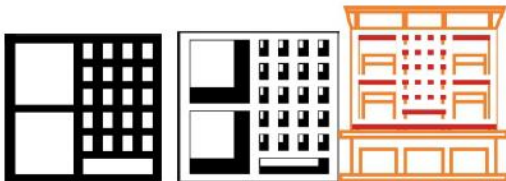
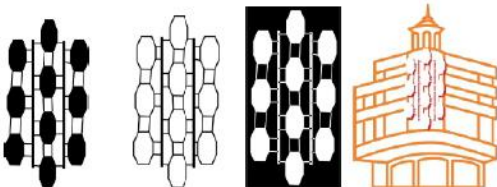
1) การวิเคราะห์แรงบันดาลใจ ในการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์สำหรับการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งประกอบไปด้วย โรงแรม โรงพยาบาล และ

อาคารพาณิชย์ โดยนำจุดเด่นของอาคาร ได้แก่ รูปทรงของอาคาร และลวดลายแผงกันแดด โดยได้วิเคราะห์รูปแบบของอาคารสถาปัตยกรรมสู่รูปแบบเชิงกราฟิก ดังนี้

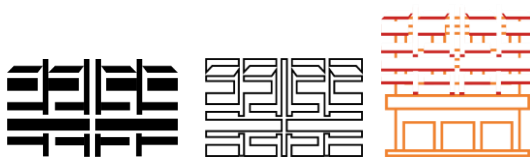
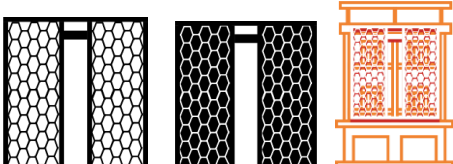
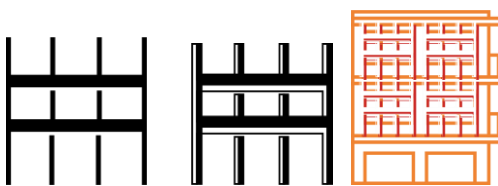
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์แรงบันดาลใจ

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 โรงแรมศิริอุตร	
 โรงแรมเจริญโฮเต็ล	
 โรงแรมคิงส์อุดรธานี	
 โรงแรมอุดรโฮเต็ล	
 โรงภาพยนตร์วิสต้า	
 โรงภาพยนตร์เฉลิมวัฒนา	
 โรงภาพยนตร์เฉลิมรัตน์	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 โรงภาพยนตร์อัมพร	
 พระธรรมจันตโอสถ	
 พระธรรมจันตสังฆภัณฑ์	
 อาคารห้างหุ้นส่วนจำกัดศุภชัย	
 ร้านขายส่งสุราจังหวัดอุดรธานี	
 องค์การเภสัชกรรมสาขา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 อาคารบริเวณถนนราชพัสดุ	
 อาคารเจริญโรททัศน์	
 อาคารหน้าศูนย์การค้าห้าแยก สแควร์	
 อาคารบริเวณถนนมิตรภาพ	
 เจิ้งซ่งฮวด	

จากการวิเคราะห์แรงบันดาลใจ ได้นำมาสู่การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ สำหรับตัวอย่างโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ในชื่อโครงการ “อุดรธานี BACK TO THE MODERN” เพื่อสื่อถึงการย้อนเวลาไปยังเมืองอุดรธานียุคสมัยจิไอ ผ่านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในยุคนั้น โดยมีแนวคิดในการออกแบบผ่านการนำลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมยุคโมเดิร์น ได้แก่ รูปทรงของอาคาร และลวดลายแผงกันแดด มาออกแบบตัดทอนด้วยแนวทางกราฟิกแบบ

“โมเดิร์นมินิมอล” ที่เน้นรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต และโทนสีส้ม ที่เป็นสีประจำจังหวัดอุดรธานี โดยมีผลการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ดังนี้

2) การออกแบบตราสัญลักษณ์ ตัดทอนรูปทรงตัวอาคารโรงภาพยนตร์วิสด้า ที่มีความโดดเด่น ผสมผสานกับลวดลายแพ่งกันแดดสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋โอ ให้มีลักษณะที่เรียบง่ายและเป็นทางการ

รูปที่ 1 ผลการออกแบบตราสัญลักษณ์

3) การออกแบบตัวอักษร ออกแบบเป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์ รูปแบบไม่มีเชิง ตัวพิมพ์หนา มีลักษณะเหลี่ยม โดยใช้ตัวพิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโปสเตอร์หนังยุคเก่า

รูปที่ 2 ผลการออกแบบตัวอักษร

4) การออกแบบภาพประกอบรอบ นำรูปแบบลวดลายของแพ่งกันแดดบนสถาปัตยกรรมโมเดิร์น ยุคจิ๋โอมาใช้ในการออกแบบ โดยเน้นเป็นลวดลายเรขาคณิต ที่มีลักษณะของแสงและเงา เพื่อเพิ่มมิติความลึก

รูปที่ 3 ผลการออกแบบลวดลายภาพประกอบ

5) การนำกราฟิกอัตลักษณ์มาใช้ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ผู้วิจัยได้ตราสัญลักษณ์ ตัวอักษร และลวดลายภาพประกอบนำมาประยุกต์บนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ได้แก่ เสื้อยืด กระเป๋าผ้า พวงกุญแจ เข็มกลัด ตราปั้ม และแผนที่แสดงตำแหน่งของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋โอในพื้นที่เขตเทศบาลอุดรธานีในรูปแบบแผ่นพับ ดังนี้

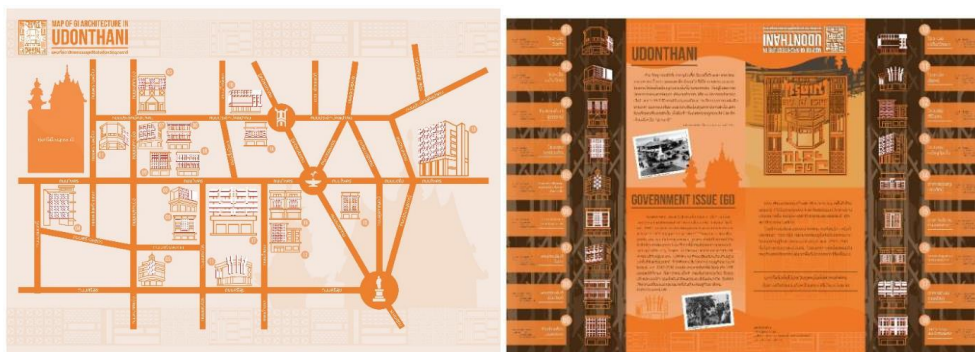
รูปที่ 4 ต้นแบบผลิตภัณฑ์เสื้อยืด

รูปที่ 5 ต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้า

รูปที่ 6 ต้นแบบผลิตภัณฑ์เข็มกลัด พวงกุญแจ และตราปั๊ม

รูปที่ 7 ต้นแบบแผนที่อินโฟกราฟิกและแผ่นพับ

3. ความพึงพอใจที่มีต่อกราฟิกอัตลักษณ์ จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ของกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน มีผลความพึงพอใจดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	จุดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเทศบาลนครอุดรธานี	4.43	0.64	มาก
2	ความโดดเด่นและความน่าสนใจ	4.54	0.65	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมของตัวอักษร	4.37	0.76	มาก
4	ความเหมาะสมของโทนสี	4.54	0.62	มากที่สุด
รวม		4.47	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะ มีความโดดเด่นและความน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) ความเหมาะสมของโทนสี อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) จุดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.43) ความเหมาะสมของตัวอักษร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.37)

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก (n = 100)

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	เสื้อยืด	4.46	0.74	มาก
2	กระเป๋าผ้า	4.44	0.73	มาก
3	เข็มกลัด	4.36	0.82	มาก
4	พวงกุญแจ	4.59	0.74	มากที่สุด
5	ตราปั๊ม	4.56	0.70	มากที่สุด
รวม		4.48	0.75	มาก

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์พวงกุญแจ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) ตราปั๊ม อยู่ในระดับมากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 4.56) เสื่อยึด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46) กระเป๋าคาด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.44) และเข็มกลัด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนที่และสื่อแผ่นพับประชาสัมพันธ์ (n = 100)

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ ความชอบ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ความสวยงาม	4.53	0.64	มากที่สุด
2	ความสามารถในการสื่อสาร	4.42	0.71	มาก
3	ความเหมาะสมของรูปแบบการพับ	4.52	0.66	มากที่สุด
4	รูปแบบกราฟิกและการนำเสนอ	4.51	0.67	มากที่สุด
รวม		4.49	0.67	มาก

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53) ความเหมาะสมของรูปแบบการพับ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) รูปแบบกราฟิก และการนำเสนอ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51) และความสามารถในการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. สถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ (G.I.) ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีรูปแบบอัตลักษณ์ที่เน้นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกับประโยชน์ใช้สอย ซึ่งได้แก่ แผงบังแดด ที่ออกแบบมาให้มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป แต่อยู่ในลักษณะร่วมคือ รูปแบบเรขาคณิตตามความนิยมที่เชื่อมโยงกับลักษณะของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในสมัยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา สงวนสินธุกุล (2561: 152-166) เรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมในความสัมพันธ์กับย่านมรดกชุมชนเมือง กรณีศึกษาพื้นที่ถนนยาวราช ที่สถาปัตยกรรมมีความแตกต่างกันด้วยรูปแบบที่พัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย รวมไปถึงการมีองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ในการสื่อสารจุดเด่นของสถาปัตยกรรม ทำให้จดจำและรับรู้อัตลักษณ์ของเมืองหรือพื้นที่ได้

2. การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ (G.I.) พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานีเป็นอย่างมาก (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก $\bar{x} = 4.47$) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของกราฟิกที่โดดเด่น และการนำเสนอที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ในอดีตมาออกแบบให้ร่วมสมัย สามารถนำไปใช้พัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานีได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล วัชรธรรม (2565: 102-113) เรื่องการออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง โดยนำเสนอเรื่องราวเมืองพหุวัฒนธรรม ที่มีความเป็นพื้นที่ถิ่นแบบร่วมสมัยซึ่งเป็นอัตลักษณ์

ของจังหวัดระนอง มานำเสนอผ่านการออกแบบสื่อกราฟิกที่ร่วมสมัย และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤตพล สุธีภัทรกุล (2565) เกี่ยวกับเทรนนการนำของเก่ากลับมาตีความใหม่ ด้วยแนวคิด "Newtro" (นิวโทร) ที่นำของเก่ามาปรับปรุง หรือตีความใหม่ให้เข้าปัจจุบัน ที่กลายเป็นกระแสในช่วงปี พ.ศ. 2562 และได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. การเลือกสถานที่ในการนำมาเป็นแรงบันดาลใจควรเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นสถานที่ที่ยังคงอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้
2. การออกแบบของที่ระลึก ควรคำนึงถึงความหลากหลายของวัสดุประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดตัวเลือกในการบริโภคที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. (2565). *ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุดรธานี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2566 จาก [http:// www.udonthani.go.th/ main/history](http://www.udonthani.go.th/main/history)
- กรรณิกา สงวนสินธุกุล และ วิญญู อาจรัชชา. (2561). การศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมในความสัมพันธ์กับย่านมรดกชุมชนเมือง:กรณีศึกษาพื้นที่ถนนยาวราช. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล*, 27(2), 152 - 166.
- กฤตพล สุธีภัทรกุล. (2565). 'Newtro' เทรนด์ใหม่เกาหลี เมื่อ 'ความใหม่-ความเก่า' อยู่ด้วยกันอย่างลงตัว. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566 <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/986099?fbclid>
- ชมชน พูลินไพบูลย์. (2559). ประวัติศาสตร์นิพนธ์ด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทย. *วารสารหน้าจั่ว*, 13 (2016), 154 - 173.
- ปองพล ยุทธรัตน์. (2565, 10 ธันวาคม). สถาปนิกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัย จังหวัดอุดรธานี. *สัมภาษณ์*.
- พิบูล ไวกิจตรกรรม. (2565). การออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล*, 34(1), 102 - 113.
- พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี. (2564). *ห้อง G.I. ทหารเกณฑ์มะกัน*. อุดรธานี: บริษัท อีสนะ จำกัด.
- วิจิตร เจริญภักตร์. (2542). *สถาปัตยกรรมตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gomez-Palacio, B. and Vit, A. (2010). *GRAPHIC DESIGN REFERENCED: A Visual Guide to the Languages, Applications, and History of Graphic Design*. Beverly, USA: Rockport Publishers.